№ [illegible] ԹԷՀՐԱՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՎԱՐ 31

1896

ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐԻ

ԹԷՀՐԱՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՅՈՒՆՎԱՐ 31 № [illegible]

ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Հրատարակւում է ամեն չորեքշաբթի օրերը

Տարեկան գինն է Թէհրանում 12 ղռն. վեցամսեան 6 ղ. Պարսկաստանի օտար քաղաքները 15 ղ. վեցամսեան 8 ղ. Ռուսաստան 3 րուբլի. վեցամսեան 2 րուբլի. Օտար երկիրները 8 ֆրանք. վեցամսեան 5 ֆրանք: Հասցէ՝ Téhéran Rédaction ASTCH-AREVELIAN

«ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆԻ» Խմբագրութիւնը բաց է ամեն օր բացի կիրակի եւ տօն օրերն:

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզւով. իւրաքանչիւր տողին 1 շահի:

ԲԱՑՒԵԼ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹԻ 1896 Թ.

Ա. Տ. „ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ“ Ա. Տ.

Բաժանորդագինն է Թէհրանում տարեկան 12 ղռան վեցամսեայ 6 ղ. Պարսկաստանի օտար քաղաքները 15 ղռան, վեցամսեայ 8 ղռան: Ռուսաստան տարեկան 3 րուբլի վեցամսեայ 2 ր. Օտար երկիրներ 8 Ֆրանկ վեցամսեա 5 ֆ: Թէհրանում ձեռքով ծախւածները հատը 6 շահի: Բաժանորդագինը կանխիկ է:

Բաժանորդագրութեան համար դիմել ուղղակի խմբագրութեան: ·ՒՇԲ·

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պարսկահայի բռնաբարուած իրաւունքներից մէկը.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Գաղափարի անդրանիկ մարտիրոսներ. Նամակներ Թէհրանից. Նամակ Ռաշտից ԲԺՇԿԱԿԱՆ ինֆլուէնցիայ. Ներքին լուրեր. ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Եւրոպայի տէրութիւնների միութիւնը. ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ—Աստղ-Արեւելեանի պատասխաններ. Դրամոց արժէք. ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Հայկական գրականութեան ոսկեդարը 500 թւականին: Ամուսնութիւնն պարսկահայոց մէջ:

ՊԱՐՍԿԱՀԱՅԻ ԲՌՆԱԲԱՐՈՒԱԾ ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐԻՑ ՄԷԿԸ

Չենք ուզում խօսել այն մասին, թէ ընդհանուր Պարսկաստանի (Հնդկաստանըն էլ հետը հաշուելով) երկու եպիսկոպոսական վիճակների 50,000 ժողովուրդը, որքան պէտք ունի անհրաժեշտ բարեմասնութիւններով օժտուած առաջնորդների. դրա վրայ հազար անգամ գրուած է և բիւր անգամ խօսուած:

Սակայն Էջմիածինը մինչեւ այսօր առանց այդ կարեւոր բողոքի ձայնին կարեւորութիւն տալու, քմահաճոյքով է միշտ իւր սեղանի փշրանքով միայն գոհացնել այդ երկու լայնածաւալ վիճակները:

Էջմիածինը՝ Պարսկահային զրկել է միշտ այն միակ իրաւունքից, որ թոյլ է տրուած հայաստանեայց եկեղեցուն ժողովրդական ազատ եկեղեցի կոչուելու:

Թէ ինչ է նշանակում ժողովրդական ազատ եկեղեցի, դուցէ մեր պարսկահայերից շատերին անծանօթ լինի:

Մեր եկեղեցու այդ առանձնաշնորհումը հաստատւում է այն հիման վրայ, որ նոյն եկեղեցու ամենայն պաշտօնեայից սկսած մինչեւ կաթուղիկոսը, պէտք է ընտրուի ժողովրդի միաձայն հաւանութեան քուէով: Ժողովուրդը ընտրում է մի տիրացու, քահանայ, վարդապետ, եպիսկոպոս և կաթուղիկոս ու առաջարկում բարձրագոյն ատեանին, որ հաստատէ: Իսկ Պարսկաստանի հային այդ իրաւունքը կատարելապէս անծանօթ է: Էջմիածինը իւր ցանկացած վարդապետը, առաջնորդը փաթաթում է մեր շլինքին առանց կանխօրէն մեր կամքը հարցնելու. իսկ այդ ձեւով պաշտօնի գլուխ անցած եպիսկոպոսն էլ, ցանկացած մարդին քահանայ է ձեռնադրում, առանց ժողովրդի համաձայնութիւնը ստանալու. պատահում է և սակաւ դէպքեր, օրինակ մի անգամ ժողովուրդը հակառակ է լինում 7 անյայտ մարդերի քահանայ դառնալուն, եպիսկոպոսը առնում է տիրացուներին չուում մի մօտակայ գիւղ, գիշերանց մտնում եկեղեցին և բոլորին էլ քահանայ ձեռնադրում: Այդ կամայականութիւնը ներելի էր քառորդ դար առաջ, բայց այս օր որ պարսկահայ ժողովուրդն էլ պահանջում է իւր աթոռը ազգայնութեան ընդհանուր ժողովում, կարծում ենք իրաւունք ունի պահանջելու որ այլ եւս վերջ տրուի այդ կամայականութեանց:

Այսօր Ատրպատականի առաջնորդական աթոռը թափուր է, Ջուղայինն էլ նրա նման մի բան, որովհետեւ ասում են Եսայի եպիսկոպոսը մեկնած է, եթէ մեկնած էլ չէ, պիտի մեկնէ շուտով որովհետեւ նրա ներկայութիւնը այլ եւս ձանձրալի է, նրան պէտք է հանգստութիւն, իսկ Պարսկաստանին մի այլ եպիսկոպոս:

Արդ, այդպիսի առաջնորդների ընտրութեան ձեւը ցանկալի կը լինէր, որ դուրս գար իւր հնադարեան կերպարանքից և հայկական միւս թեմերի ընդունած սիստեմի համաձայն կատարուէր,

Պէտք է ամբողջ Պարսկաստանի հայ ժողովուրդը ձայնի առաւելութեամբ ընտրէ այդպիսի առաջնորդները և ներկայացնէ հոգեւոր բարձր իշխանութեան ի հաստատութիւն:

Մենք պատրաստւում ենք ընտրելի եպիսկոպոսների մի ցանկ, որ պիտի փութանք ներկայացնել հասարակութեան, որքան կարելի է շուտ, որի միջից նա կարող է ընտրել իւր ցանկացածը:

Վաղարշակ բժշկեանց.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԳԱՂԱՓԱՐԻ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄԱՐՏԻՐՈՍՆԵՐ

Հինգերորդ դարը մեր պատմութեան մէջ յայտնի է և կրօնական հալածանք անունով. այդ հալածանքը յառաջ բերաւ և Վարդանանց պատերազմը:

Հայաստանը՝ իւր պատմութեան մէջ երեւում է երբ պատերազմի, աւերածութեան մի դաշտ, բայց ոչ մի պատերազմի լիշատակին այնքան եկեղեցականութեամբ չէ վերաբերուել հայը, ոչ մի անցքի համար այնքան մեծ տեղ չէ տուել իւր սրտում, որպէս վերջինին: Որովհետեւ այդ պատերազմը չէ կատարուել մի որեւէ թագաւորի կամ իշխանի փառքի համար, այլ եղել է հասարակ ժողովրդի բռնաբարուած իրաւունքը պաշտպանելու նպատակով:

Հինգերորդ դարի հայ կանոնը բանակը ծառայում էր մի դրօշակի, միայն որի վրայ գրուած էր իրաւունք կամ մահ:

Այդ օրերից թէեւ անցնում է աւելի քան 1400 տարի, սակայն այսօրուայ հայն եւս կրկին պէտք է զգում պարզելու այդ դրօշակը, այսօր եւս նա հարկադրուած է ճիգեր գործել, փշրելու համար այն ծանր շղթաները, որոնցով ձգտում են կաշկանդել իւր զգացումները: Այսօր եւս նա ստիպւում է համոզուել, որ իրաւունքը գտնւում է մի այնպիսի բարձրութեան վրայ, որին հասնելու համար, պատրաստ ենք զինակներից կազմուած սանդուղքով վերելակել: Սակայն 1400 տարի առաջ այդքան հայ կինը չէր ներկայացնում այն մեռած, թուլամորթ և անզգայ կնոջ տարրը, ինչ որ այսօր: Իրաւունք կամ մահ, ահա նրա դաւանած իդէալը:

Այն նահապետական պարզութեամբ ցուցուած հայ կինը, որ իւր երկրի տիրո եւ սրբութեանց կողքը դաւանում երգում էր նրանով, իւրն էր ձեռքով իր կերակրում ազգը, սիրած և փայփայած որդը, երբ վերջինս ցանկութիւն չէր յայտնում մարել հայրենիքի, ազգութեան և գաղափարի ազատութեան համար: Այդ պատերազմում հայն եւ ունեցաւ Ծան Փարւեր, որոնք իրենց սուրը ոխերիմ մարտի եէ կանգնում

ուրացող ամուսինների և սիրելիների թողած որատը հայրենիքի պատմութեան ճակատից։ Պարզ է, երբ այր և կին համերաշխ կը գործեն մի ասպարիզում, որքան էլ դժուար լինի այդ գործը՝ մեղրամոմի պէս կը ծռուի կը թեքուի նրանց մատների մէջ և կը կաղապարուի ցանկացած ձևի համաձայն և այս առաւելութիւնները հինգերորդ դարի հային արժանի դարձրին ձեռք բերելու իւր ցանկացած յաղթանակը։

Նա ծաղրեց մահը, ծաղրեց անօթութիւնը, սրածութիւնը և աշխարհային բոլոր ընկճող դժուարութիւնները, հայրենիքի և եկեղեցու ազատութեան համար։ Եւ այդ հայրենիքը, այդ եկեղեցին չը մոռացան նրանց, հայ մարդը նրանց համար անեղծ շիրիմներ բաց արաւ իւր սրտում և ամեն տարի օրհնութեամբ հանգիստ կ'աղդաց գաղափարի այդ անդրանիկ մարտիկոսների սուրբ նշխարների համար։

Հրանդ.

Թեհրան

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ԹԵՀՐԱՆԻՑ

28 յունվ. 96

Ձեր պատուական թերթի № 3-րդ համարում Գ. Ա. Մարգարեանի լոյս ընծայած «միականի դիտողներ» խորագրով յօդուածում, անցեալ դեկտ. 10-ին 1895 Հայկազեան վարժարանի սրահում տեղի ունեցած գրական երեկոյթի վերաբերմամբ չափազանց թիւրիմացութիւնների հետ նա և մի շարք սուտ յօդ զրպարտութիւններ է մտցրել։ Ուստի ես, որպէս երեկոյթի մասնակցողներից մէկը, սեպում պարտականութիւն եմ համարում սոյն մի քանի տող գրութեամբ հերքել Գ. Մարգարեանի անտեղի ու երկաչափական ծիծաղ զրպարտութիւնները և մի գաղափար կազմելու համար դնել յարգելի ընթերցողների ողջամիտ դատակարգի առաջ ինչ որ զուտ ճշմարտութիւնն է։

Ցեշեալ երեկոյթից գոյացած հասոյթի գումարն է թէ տոմսակների վաճառումից, թէ բուֆէտից և թէ վիճակախաղից մօտաւորապէս 130 թուման, որից բուֆէտի ծախքը, վիճակախաղի համար գնած մանրուքները, թէյ, շաքար, հրացի ու մշակի վարձ, տոմսակներ և այլ թղթեր տպագրելու և մոզական լապտերի ծախք է նոյն 48 թուման, և 3. թուման մասնակցողների յամաձայնութեամբ տրուեցաւ այն տեղ աշխատող, բայց նիւթականից զուրկ մի ռմն տիրացուի, Մխիթարեանին (որը Թեհրանում ամենին ծանօթ է)որով բոլոր ծախքը լինում է 51. թուման։ ծախքը ընդհանուր եկամուտից հանելով մնում է զուտ արդիւնք 79. թուման, որի մի քառորդը մինչև այսօր էլ հպարտ մնալով կանխիկ մասը առ ժամանակեայ թողնուած է երեկոյթի գանձապահ, յայտնի վաճառական Գ.Ռ. Թատէոսեանի մօտ տոկոսի։ Թէ երեկոյթի աշխատողները այդ գումարը ինչ նպատակի կը գործադրեն, ընթերցանարան գրատարանին, թէ ազգային մի այլ հաստատութեան կտան, այդ դեռ ապագայի հարցէ, որի մասին իմ կարծիքը յայտնելու համար, ճանապահ եմ հրապարակաւ յայտարարելով, որ եթէ հակառակ մեր ցանկութեան, այդ գումարն չի կամենայ լոյս աշխարհում տալել, անխղճութեան նահատակ դառնայ ու մնալի ազնիւ խօսք ենք տալիս այն ժամանակ հրաւիրել նա և Գ. Մարգարեանին մասնակցել նրա յուղարկաւորութեան տխուր հանդէսին։

Ցովսէփ Բաքայեան

Թեհրան 29 յունվար 1896

Առ յարգելի խմբագրութիւն Աստղ-Արևելեան Շաբաթաթերթի

Թեհրան

Ձեր պատուական թերթի 3-րդ համարով փափագ էիք յայտնել հանգուցեալ Հոփսիմէ խանում Ենակօլոփեանի ազգին կտակած փողի մասին տեղեկութիւն ունենալ. Ահա գալիս ենք հրապարակաւ յայտնելու այդ մասին պէտք եղածները ինչպէս նաև կտակի պատճէնը։

«Ես Հոփսիմէ Ենակօլոփեանս իմ յօժար կամքով այս կտակն արի որ իմ մահից յետոյ գործադրուի թարվէզու իմ ծախած տանս փողիցն երկու հարիւր թուման կտակում եմ Թէյրանի հայոց աղջիկների վարժարանին որ մինչև հինգ տարի բանքումն մնայ և տոկոսն քաշուի վրան այդ հինգ տարուայ միջոցում եթէ տավրաթի տարվագու աղջիկների վարժարան չբացուեցաւ բէտքէ յանկացուի ղազվինու տարվագու աղջիկների վարժարարին այդ երկու հարիւր թման պէտկէ միշտ շահի նորա տոկոսովն տաբէկան երկու աղքատ հայ աղջիկներ պէտքէ վարժարանում ծրի ուսում առնեն և իմ անուամբս Հոփսիմեան սանուհիներ կոչվին նաև կխնթրէմ որ ամեն ազգից որ ամեն տարի Սրբոց Հոփսիմեանց՝ տօնի օրն իմ յիշատակիս Սուրբ պատարագ մատուցուի և իմ անուանս յիշվի իսկ և կտակակատար կարգեմ իմ թոռն Վահան Մեսրովբեանցն և իմ փեսայ Արամ Քարամեանին և մեծ պատիւ Մոսեսօ Ճաւլին որպէս զի իրէնց կենդանութեան ժամանակ միշտ իմ կտակիս նպատակն անթերի գործադրէն իսկ յետ իրենց մահից նրանք են տարանեն իրէնց յաջորդներ ընտրել իմ մահից յետոյ եթէ իմ աղջիկներից թոռներից այլ ազգականներից կամ օտարականներից մէկն այս իմ կտակիս հակառակէ և ընդէմ գործէ բարեական լինի առաջի ատեան Ելլեն զրէմ ով որ ուրախ սրտով ուրախ դէմքով գունթնի իմ արած կտակս շատ զօրանոն ատուած իրանցն շատ ուրախ տարիներ տայ։

Հոռոմսիմա Ենակօլոփեան.

Ի Թեհրան 1891

Ցունիս 1

Ըստ խնդրանաց տիկին Հոփսիմէ Ենակօլոփեանի և իւր յօժարական արարեալ կտակի սաուկութեան վկայեմ և իսկական բանիւ նորա ստորագրեմ ի հաստատութիւն։

Տէր Մինաս Մելքիսեդիկեան

վիճակաւոր Ս. Թ. Ն. Ձարգօլոպիմ թաղի,

Տիկին Հոփսիմէ Ենակօլոփեանը վախճանեց 1894 դեկտ. 4-ին և վերոյիշեալ 200 թումանի տոկոսը մինչև յունվար 9 ինքն արդէն ստացել էր։ 1895 յունվար 9-ից մինչև 1895 օգոստոս 9 տոկոսն է 70 ղրան

Սրբոց Կ. և Հոփսիմեանց տօնին ըստ իւր կտակին՝

Պատարագի և հոգեհանգստի ծախք

Ճարգուլապիմ թաղի վիճակաւոր քահանային 10 գ.

Ս. Գէորգ եկեղեցու լուսարին 10 գ.

2 Քահանաների աջահամբոյր 4 գ.

Ճարխուլապիմ թաղի ժամկոչին 3 գ.

Ս. Գէորք եկեղեցու ժամկոչին 1 գ.

Գումարն է 28 գ.

Այդ գումարը տոկոսից պակսելով մնում է 42 գ.

Այդ գումարը աւելնալով մայր գումարի վրայ լինում է 2042 ղրան, զոր կտակակատարներս յարմար տեսանք յանձնել Արամեան ընկերութեան, հարիւրին 12 տոկոսով։

Տոկոսը պիտի աւելնայ մայր գումարի վրայ մինչև 1897 թուականի սկիզբը. այդ թուականից գումարն ինչ որ եղած լինի՝ նրա տոկոսը պիտի տրուի Տովլաթայ թաղի Հայուհեաց ընկերութեան օրիորդաց վարժարանին, ըստ հանգուցեալու խնդրանաց։

Կտակակատարք.

Կ. Գազիրկեանց.

Վ. Մեսրովբեան

Ա. Քարամեան

Թեհրան. 30 յունվար 96

Խմբագրութիւն Աստղ-Արևելեան շաբաթաթերթի

Կխնդրենք ձեր ազգօգուտ թերթի մէկ անկիւնն շնորհէք հետևեալը զետեղելու։

Հայուհեաց ընկերութիւնն մեր բերանով իւր շնորհակալութիւնն է յայտնում հետևեալ բարեսէր անձանց որ ներկայ թուականիս Նոր տարիից իրենց նուիրական նուէրներով բարեհաճեցին օգնել ընկերութեան գանձային վիճակին։

Նոր տարի օրը փոքրիկ հանդեսում հանդիսականներից։

Գեր. պ. Ճաւլ Գազիրկեան 100 ղ.

Մեծ. պ. Մկրտիչ Մ. Ցարութիւնեան 30 ղան

Մեծ. պ. Մակար Մակարեան 15 ղան

Մեծ. պ. Ցովսէփ Թադէոսեան 10 ղ.

յունուար 20 ին Մօսիյօ Ալբեագը Լաաքա 100 ղ.

գումարն է 255 ղ.

Յուն.28-ին Գեր.Ճաւլ Գազիրկեան Ուսումնասիրաց ընկերութեան հանած վիճակախաղի տոմսակներից 317-326 10 հատ նուիրեց ընկերութեանս։

Հայուհեաց ընկերութեան.

Տնօրինուհի՝ Մայի Մեսրովբեան.

Քարտուղարուհի՝ Կատարինայ Գալֆայեանց.

Գանձապետուհի՝ Ոսկեմնա Ռ. Թ. Մելիքեանց.

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՈՍԿԵԴԱՐԸ 500 ԹՒԱԿԱՆԻՆ

403-ին Մեսրովբը դիմեց Հայրապետին, իւր մտադրութեան առթիւ, որը թագաւորի աջակցութիւնը խնդրեց։ Բարեպաշտ և ուսումնասէր Վռամշապուհ արքան զանց չարաւ իւր կողմից նպաստել Մեսրովբին, և հայրենասէր վարդապետը առօթքով Ասածոյն ապաւինելով գնաց Միջագետ, լսելով որ Դանիէլ Ասորի եպիսկոպոսի մօտ հայերէն գրեր էին գտնում։ Այդ հայերէն կոչուած գրերը Հայաստան բերաւ, բայց երկու տարի շարունակ աշխատելուց յետոյ, տեսան որ դոքա հայերէն ճոխ լեզուն արտասանելու համար յարմար ու բաւարար չէին։

Բայց միթէ Մեսրովբը յուսահատեալ գիտէր, նորա հասակն էր միայն կարճ իսկ համբերութիւնն շատ, շատ երկար։

Դանիէլեան նշանագրերի անյաջող փորձից յետոյ, անխոնջ մշակը արծիւ թռիչքով անդադար սլանում էր այն ամեն կողմերը ուր լսում էր նշանագրեր և գիտնականներ կան։ Այդմանը հետախուզութեանց նկարագիրը մեզ շատ հեռուն կտանէն, անցնենք միայն մեր հետաքրի հետ, 4-րդ դարու նշանաւոր գիտնական Հռոփիանոսի մօտ Սամոս կղզին, Մաշտոց նախախնամողի յուսով գտաւ իւր և մեր փափագելին հայ գիրը որ այժմ «Մեսրովբեան» կամ «երկաթագիր» ենք կոչում։ Նոյն կղզում Մեսրովբը փորձեց «առակաց» գիրքը հայերէն թարգմանել, փորձը յաջողեց, այնուհետև խնդութեամբ իւր աշակերտաց հետ Հայաստան շտապեց ցանկալի գանձով։ Եւ միթէ կարելի է նկարագրել մեր հայրենակցաց ուրախութիւնը երբ լսեցին այս հրաշալի գիւտի պատմութիւնը։ Թագաւորը, մեծն Սահակ Պարթևը, իշխանները և բոլոր հայ ժողովուրդը, արքայական պերճ շքախմբով գնացին Մեսրովբին դիմաւորելու։ Ռան գետի մօտերը հանդիպեցան լուսաբերին, մանուկները ու օրիորդները քաղցր երգերով ուրախութեամբ դափնեայ ու վարդի պսակներ էին սփռում նորա ոտների տակ, բազմութիւնը համբուրում էր նորա ձեռները, ուրախութեան ձայները, զինուորական երաժշտութիւնը, անանցելի պատկեր էին տալիս այդ հանդիսին, կարծես մի նոր Մովսէս տախտակներով Սինա լեռնիցն էր իջնում։

Անմիջապէս Մեծն Սահակ ու Մեսրովբը ձեռք առան կրթական գործը։ Աշակերտներն և ուսուցիչները միաձայն խմում էին յոյն և ասորի լեզուների դարաւոր գրութեան շողթաները, փշրում էին օտար պղպջակները, հնչում էին եկեղեցիներում հայրենասէր բարբառով քաղցրալուր երգեր և օրհնութիւններ. արքունի վրձինները, հրովարտակները, հայրապետական կոնդակները, աղօթքի մատեանները, նոր փայլ, նոր գեղեցկութիւն և նոր քաղցրութիւն էին ստանում։

Ապա Մեծն Սահակը իբրև հմուտ լեզուագէտ թարգմանեց Մեսրովբի աջակցութեամբ Աստուածաշունչը հայերէնի, որը իւրեն ու մեզ յաւիտենական պարծանաց նիւթ եղաւ, և որ կոչւում էր «Թագուհի թարգմանութեանց»։ Մեսրովբի ճեռնատուութեամբ շարադրեց եկեղեցական պաշտամունքի աղօթքները, որը Մաշտոց է կոչւում ի պատիւ Մեսրովբի։ Բացի դոցանից գրաւոր խրատներ, յորդորներ, կանոններ, ուսած եկեղեցական բոլոր դասագրքերն, որոնց մէջ փայլում վէհ Հայրապետի գերիմաստ միտքը ու հանճարը, յատուկ եռանդուն սիրտը ճշմարտասէր և զօրաւոր հոգին։ Միւս կողմից Մեսրովբը իբրև ջերմեռանդ սատափիտ չահ, իւր ճառագայթները հասցնում էր մինչև Աղուանք և Վրաստան, նոցանց համար էլ գիրք գտնելով և Ս. գիրքը նորանց լեզուով էլ թարգմանել տալով։

(Կը շարունակի)

ՆԱՄԱԿ ՌԱՇՏԻՑ

----

15 Յուն. 96.

Ուրախութեամբ ստացանք Աստղ-Արեւելեան շաբաթաթերթը, որին այնքան ժամանակ սպասում էինք. լիայոյս ենք որ այդ թերթը ընդ միշտ պահպանէ իր գոյութիւնը և որքան մեզ, նոյնքան էլ մեր առաւաշոյ և առհասարակ ամեն տեղի հայ եղբայրներին ուրախութիւն պատճառած լինի իր լոյս տեսնելովն։

Դարեր են անցնում երբ պարսկահայը հազիւ թէ արժանանում է տեսնել իր սպասած աստղը, իր սիրած լրագիրը. նա բաղդ է ունենում ձեռք առնել իր նպատակին յարմար թերթը, զգում է որ խաբուած էր ինքը որդէն, խաբուած և շրջապատուած չար սուտներով, որոնք շարունակ կամենում էին խեղդմել իւրել, տապալել հասարակական կարծիքը. թող փչել նրա աչքին, և ձեռանալով իբրև հասարակական գիտութիւնների կանտրատ գրաւել ամենքի ուշադրութիւնը. երբեք չմտածելով որ հասարակութեան մէջ ցանած փուշին վերջը իրենց աչքերին է լցուելու։

Ահա այսպիսի չար ոտխների ձայնից որստումից խլուած, միենոյն ժամանակ ալեծնացած պարսկահայ ժողովուրդը աչք է բացում տեսնել իր գլխի վրայ այն Աստղը որին ընտրել էր արդէն իր առաջնորդը. և ահա նա այսօր գալիս է անկեղծաբար յայտնել իր անհուն շնորհակալութիւնքը ազգային գործիչներին որոնք ամեն ջանք չխնայեցին Աստղի ծագմանը, պաշտպանելու համար պարսկահայ ժողովուրդի իրաւունքները գրական ասպարէզի մէջ։

Այս ձմեռ կատարեալ գարուն եղաւ մեզ համար, տեղ տեղ ծառերը սկսել են բողբոջներ արձակել. այս տարի էլ մեծամեծ վնասներ է սպառնում շերամապահներին. յոյների մի մասը եկել են բայց սերմ բերուած չէ։

Մեր յարգելի Թատերասիրաց խումբը լռել է, ինչպէս երևում է այս տարի միտք չունի ոչ մի ներկայացում տալու, նոր տարին էլ դուր անցաւ, ոչ հանդէսաւորին, ոչ երեկոյթ։

Հայաստանի սովեալների համար այստեղ էլ հանգանակութիւն եղաւ, հաւաքուած գումարը հաւանական է հասած լինի 2 կամ 300 թումանի։

Գ. Սարվարեան

ԲԺՇԿԱԿԱՆ

ԻՆՖԼՈՒԵՆՑԱՅ

Ինֆլուէնցան մի տարափոխիկ տենդային հիւանդութիւն է որ՝ պարզ ի տարբեր նշանակւում և որոշւում է իւր հարբխային երևոյթներով ու մէկ քանի փոխադրական հիւանդութիւնների հետ միասին համաճարակուելով մահ է պատճառում։ Առանձին վտանգաւոր ու մահացու աղտ չէ, իսկ երբ բարդացրւում է ուրիշ հասարակական հիւանդութիւնների հետ, մահաբեր է լինում։

Ինֆլուէնցիայի պատճառները,

Ինֆլուէնցան էապէս տարափոխիկ հիւանդութիւն է, որ շատ անգամ տարածւում է մեծ քաղաքների խառնուած բնակիչների մէջ և յայտնւում է ու ճարակւում այնպէս տեղերում ուր դարշահոտութիւնը ու փնթութիւնը կայ, և որտեղի բնակիչները սաստ կերպում և աղքատ դրութեան մէջ են ապրում. որոնց սենեակները նեղուածք, առաստաղը ցած, հովահարութիւնը քիչ ու հազիւ հազ է լինում կամ ուրիշ խօսքով որոնց բնակարանը մաքուր օդից զուրկ ու խեղդուած է լինում. խոնաւութիւնը ու բազմամարդութիւնը, կամ մէկ տեղում խըռնուած լինելը այն աղտի շատ շատ ճարակուելուն նպաստում են։ Այս հիւանդութիւնը երբեմն էլ ծովերումը երևում է։

Շատերը հաւատում են որ Ինֆլուէնցայի գրգռող պատճառներից մէկը յատուկ և մանուտր տեսակ մի թոյն է որ փոխանցւում է միմիայն մթնոլորտի միջնորդութեամբ։ Ուրիշները կարծում ու հաստատում էլ են որ մէկրոբները որ օդումը անհամար են շընչառութեան բողէներում հաղորդաւորներով մտնում են շնչերակների մէջ, և այսպէս նորանց հետ շփուելով առաջացնում են այն աղտը. բժիշկներից շատերը հազար ու մէկ այսպէս փաստերով հաստատել են ուզում սորա սկզբնաւորութեան պատճառները, բայց բնական պատճառները դեռ կասկածելի են։ Շատերը դեռ չեն կարողացել այս աղտի ճարակուելու պատճառները հետազօտել։

Ինֆլուէնցիայի ծագումը տարւայ ամեն եղանակներումը կարող է պատահել։ Եղանակի անակնկալ փոփոխութիւնները նպաստում են նորա լուծուելուն և տարածուելուն։

Զափահասները, ծերերը, թոյլ և նուաղ կազմուածք ունեցողները և երբեմն էլ իգական սեռը՝ երբ նշաւակ են լինում ցրտերի՝ տրամադրւում են այս հիւանդութիւնին, յատկապէս նորանք որ քրոնիկական և երկարատև թոքային և սրտի հիւանդութիւններ ունեն։ Սրտի հիւանդութիւն ասելովը նշանակում եմ սրտի բնական տեղից ուրիշ տեղում գետեղուիլը, նորա արեան պակասութիւնը և այլն։

Մէկ անգամ Ինֆլուէնցայ բռնողը կարելի է նշաւակ լինի երկրորդի, երրորդի և այլն։ Առաջինը չէ արգիլում երկրորդի յաջորդումից։

(Կը շարունակուի)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուսումնասիրաց ընկերութիւնը իւր անկեղծ շնորհակալութիւնը յայտնում է Մեծ. պ. Բաղդասար Աւագեանին որ յունվար 28 ին նոյն ընկերութեան օգտին քաշուած վիճակախաղի մէջ բարեսիրաբար ջանք արաւ չծախուած 107 հատ տոմսակները ցրւել ներկայ եղողների մէջ և ծախել. նոյնպէս շնորհակալութիւն է յայտնում պ. Մանուկ Յ. Գէորգեանին որ իւր շահած 300 դռանի կէսը նուիրեց նոյն վարժարանին։

Յառաջիկայ հինգշաբթի գիշեր Ղազվինայ թաղի Հայկազեան վարժարանի սրահում Վարդանանց նահատակութեան տարեդարձի առթիվ հանդէս պիտի կատարուի։

Յունվար 2-ին Ուսումնասիրաց ընկերութեան Հայկական վարժարանում քաշուեցաւ նոյն վարժարանի օգտին պատրաստուած վիճակախաղը։ Չորրորդ թիւ տէրը որ մի ոսկերչի աշակերտ էր և ներկայ էր՝ իւր շահածից 15 թման նուիրեց վարժարանին.

Բաֆֆի ընկերութեան տնօրինութիւնը մեզ յայտնում է որ ընկերութեան ընդհանուր ժողովը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ շաբաթ և սպասուած հաշիւները այնտեղ պիտի ներկայացուեն։

Ներկայ համարով տպում ենք պ. Բաբայեանի ուղղակի խմբագրութեան դէմ գրած մի յօդուածը, ցոյց տալու համար մեր կատարեալ անաչառութիւնը։ Պ. Բաբայեան իւր յօդուածում թէև անարգանք, կծու շեշտեր և լրագրութեան անյարմար մի ոճ է գործածել. բայց դա մի կողմ ենք դնում մենք, քանի որ ամեն մարդ իւր մաքի, սրտի և զգացմանց համապատասխան մաքեր կամ ոճեր կարող է գանել։

Իսկ ինչ վերաբերում է բուն խնդրին, այսինքն յայտնի մի հաստատութեան օգնելու նպատակաւ ժողովուած մի գումարի օրինաւոր կամ ապօրինի գործածութեան, առայժմ խմբագրութիւնս ձեռնպահ է մնում, խոստանալով միանգամայն որ ժամանակին և իրական փաստերի առջև՝ խնդիրը կրկին պ. Բաբայեանին պիտի ներկայացնէ և նրա կարծիքը խնդրէ հրապարակաւ։

Ղորողոն գաւառի Չանախչի կոչուած հայաբնակ գիւղը երկար տարիներից ի վեր առանց եկեղեցու մնացած լինելով վերջապէս անցեալ տարի Ն. Կ. Մ. Նա. յեպ-իս Սալթանեցի դրամական օգնութեամբն ու քաջալերութեամբ յաջողւում են մի եկեղեցի շինել։ Այդ եկեղեցու կառուցման պարագի [illegible] գիւղացիներին հակառակ լինելով դրանցից մի քանիսը վերջերումս մի գիշեր երթում են փլուզեալ գիւղը և եկեղեցու դուռը հանելով տանում պահում են։ Հայ գիւղացիները չկարողանալով

ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆՆ ՊԱՐՍԿԱՀԱՅՈՑ ՄԷՋ

Պարսկահայն դեռ շատ յետ է իւր դրացի ազգերէն. յետ է ասելով, պէտք է հասկանալ որ չէ հեռացել նահապետական սովորութիւններէն, եթէ տեղ տեղ էլ հեռացել է այդ սովորութիւններից, ընդունել է մի ուրիշ ասիլի վատթարն. հետևել է իւր դրացի ազգին-Պարսկին:

Այս անգամ կը խօսենք միայն ամուսնութեան մասին, որ դեռ եւս իւր նահապետական, կամ աւելի լաւն է ասել հարեմական դրութեան մէջն է: Թէև հասարակութեան խաւերի մէջ մտնելով ուսումնասիրել ենք ամեն դասակարգի, բայց հասարութեան պահպանելու համար խօսքերնիս ուղղում ենք դէպի միջին դասակարգն. ընթերցողն կարող է երևակայել որ յետ մնացած գիւղացին կամ նոյն իսկ մայրաքաղաքների գաղթած դասակարգն ինչ վիճակ եւ սովորութիւններ պիտի ունենայ:

Զոր օրինակ, եթէ մի ծնող ուզում է ամուսնացնել իւր որդուն, հոգ չէ որդին չափահաս է թէ անչափահաս, աշխատող է, ընտանիք կառավարելու գիտէ. յիմար է, եւ այլն, պիտի ասել որդին երբէք իրաւունք չունի այդ մասին խօսելու. ամուսնացող զաւակն ուստր կամ դուստր մի անկենդանի դեր է կատարում, ոչ համարձակել կարող է թէ այս ինչին չեմ ուզում միւսին եմ ուզում, ոչ կարծիք տալ կարող է, եւ ոչ էլ ծնողաց կամքին հակառակել, այլ, յամենայն դէպս պիտի հնազանդ լինի ծնողաց քմահաճոյքին:

Ինչպէս ասացինք, երբ ծնողքն իրենց զաւակի ամուսնանալու պէտքն զգում են, կամ աւելի լաւն է ասել որ այրն կնոջն ասում՝ է, «այ կին ծերացել ես, մենակ ես, հիւանդութիւն կայ, մեռնել կայ, ինչու մեր երեխի ուրախութիւնն չտեսնենք, մեր ծնողաց կարծիք հարս չբերենք,» կայցնիկեանց մէջ մայրահայեացս անելով ասում են այս ինչ կամ այն ինչ մարդու աղջիկն խելօք է, լաւ է, հօր որդի է, մեզ հետ կ'վարուէ, նորան պիտի մեզ հարս բերենք:

Վերջապէս, ծնողաց ազգականներին, անշուշտ պիտի լինեն կանայք տեղի սովորութեան համեմատ գնում՝ են այս ինչ կամ այն ինչ պարունի տունն խնամախօս. դէ զող կատուն էլ իւր բանն հասկանում՝ է. խնամախօսների մտնելուն պէս հասկանում են որ ինչի համար են եկած. քիչ մինիկ մի անելուց յետոյ սկսում՝ են բուն խօսակցութիւնն:

—Խանում՝, մենք եկել ենք ձեր պարտէզից վարդ քաղելու: Աստուած ձեր պարտէզին էլ՝ հասիր անէ, բարով կապես տղին կարմիրն, եւ այլն. այսպիսի շաղակրատական խօսքերով է սկսում եւ իւր կարծիքով որ հէնց այս է քաղաքավարի ձեւն:

—Բարով հազար բարի էք եկել, ձեր ոտքն մեր աչքի վերայ, մեր գլխի վերայ, բայց ցաւում ենք որ մեր պարտէզի վարդն դեռ քաղելու ժամանակն չէ..............

Վերջապէս քիչ կամ շատ կեղծաւորութիւններից յետոյ համոզեցնում են, օշարակ են բերել տալիս նոյն իսկ հարսնացուի ձեռքով. այդ առաջին նշանն է համոզման—Աստուած շնորհաւոր անի, ասելով անուշ են վայելում:

—Իմ կողմից էլ Աստուած շնորհաւոր անի, բայց պէտք է աղջկայ հօրն էլ ասեմ՝, բարեկամներ ունինք նորանց հետ էլ մասլահաթ անենք. մեզ երկու օրից յետ կ'պատասխանենք:

—Դէ լաւ, էդ սովորութիւնն միշտ աղջկայ տէրերն ունին, պիտի որ նազ ծախեն, մենք երկու օրից յետոյ կը գանք կը խօսենք նշանն բերելու համար, ամուսնող համոզեցնելն քո ձեռն է...............

—

Բայց հակառակ դէպքում Աստուած պահէ կանանց խօսքերից, ասի եւ տես ինչ պիտի եկեղցում՝ [illegible] երեխաարդին.... յիմարն է, աշխատող չէ, փուճ է, լիրբ է. [illegible] է, կոյր է.... ով գիտէ հազար ու մէկ պակասութիւններ. [illegible]

Նոյնպէս էլ [illegible]:

—Բայց ամուսնացողներն [illegible] որ պիտի ամուսնանան եւ [illegible]:

(Կը շարունակուի)

այդ վերջը տանել միայն խմբուած՝ մեծ մի կոխ են ունենում պարսիկ գիւղացիների հետ։ Հայերից մի քանիսը հիմայ եկել են „գաղաք„ Արքայորդուն գանգատելու համար։

Վիճակագրութիւն երկու տարւայ Թէհրանի հայ ժողովրդոց ծննդոց, ամուսնութեանց և մեռելոց։

1894-ին

Ծնեալ՝ 26 արու 25 իգական	51
Ամուսնութիւնք	17
Մեռեալ՝ 26 արու 16 իգական	42

1895-ին

Ծնեալ՝ 44 արու 46 իգական	90
Ամուսնութիւնք	15
Մեռեալ՝ 22 արու 17 իգական	39

Առաջն. տեղ. Պարսկաստանի՝
Ս. Ծ. Վ. Այվատեան.

Այս համարով փոխում ենք Աստղ-Արեւելեանի ճակատը, փոստի դիւրութեան համար։

Հայկազեան վարժարանի գլխաւոր ուսուցիչը՝ պ. Ց. Ջէյրանեան, տեսչութեան հրամանաւ դադարել է այդ վարժարանում պաշտօնավարելուց։ Դրա պատճառը՝ որքան կարողացանք ստուգել լոկ անձնական է։ Առ այժմ Հայր Այվատեանն և մասնաւոր մարդիկ են դասախօսում։

Ռ. ընկերութեան գործադիր Մասնաժողովն պատիւ ունի այգայ հասարակութեան յայտնելու թէ վիճակահանութիւն՝ զոր ի նպաստ իւր վարժարանին պատրաստել և շրջաբերութեան հանել էր, ամսոյս 28-ին քաշուեցաւ Հայկական վարժարանի սրահումն բազմաթիւ հայ և օտարազգիների ներկայութեամբ։

Հետեւեալ թիւերն շահեցան

Թիւ	85	շահեցաւ	500 ղրան
,,	4	,,	300 ,,
,,	493	,,	200 ,,

Այդ թիւերն ունեցող յարգելի անձերից կ'խնդրուի որ հաճին ներկայացնել իւրեանց՝ տոմսերը Պատուարժան պ. Մկրտիչ Մ. Յարութիւնեանին, գանձապետ Ռ. ընկերութեան և ստանան յատկացեալ գումարները։

Հեռաւոր քաղաքներում գտնուողներին եռամսեայ մի պայմանաժամ կ'տրուի ներկայացնել տալու շահող թիւերը և գումարն ստանալու. Այդ ժամանակից յետոյ այլ ևս իրաւունք չեն ունենար պահանջելու։

Ուրախութեամբ յայտնում ենք որ Աստղ-Արեւելեանը մեր սպասածից շատ աւելի յաջողութիւն և համակրողներ է գտել և չնայելով որ սկզբից՝ երբ մեր բաժանորդների թիւը շատ սահմանափակ էր մենք ամեն անգամ 500 օրինակ էինք տպում՝ այժմ այդ 500 օրինակներից մեր նոր բաժանորդներին բան չի մնում, որով նրանց 4-րդ թիւից ենք սկսում ղրկել.

Այն բաժանորդները, որք թերթի սկզբի թիւերը չեն ստացել՝ փոխարէնը խմբագրութիւնից կստանան հանգուցեալ Մ. Ա. Մարգարեանի պարսկերէնից թարգմանած «Արեւելեան Զրոյցներ» գրքոյկը։

Պարսկաստանի և արտասահմանի մեր բաժանորդներից խնդրում ենք որ իրենց բաժանորդագինը ղրկեն մինչև որ մեր գործակալութեանց ցանկը հրատարակութեան տանք։

Սօվեյոց յանձնաժողովն յայտնում է որ Թէհրանում հանգանակուած գումարից յունվ. 25-ին Եղբարք Թումանեանների միջոցաւ 42 Օսմ. լիրա ուղարկուեցաւ Կ. Պոլիս Ս. Իզմիրլեան պատրիարքին. Նախորդ ուղարկուած լիրաների հետ գումարն է 142 Օսմ. լիրա։

Դավրէժից մեզ գրում են՝ «Յունվար 10-ին չորեքշաբթի օրն մեռաւ Դավրէժի մեծ-Մուշտէհէտն, խորին վիշտ պատճառելով տեղացիներին։ Նոյն օրն բոլոր փակուեցին խանութները և ամբողջ երեք օր, թէ հայերը և թէ պարսիկները փակած էին։ Մեծ-Մուշտէհէտին թաղեցին հինգշաբթի օրն, ուր ներկայ էին 50—60000 մարդիկ։ Անցեալ օրը հայր Սարաճեանը իւր պաշտօնեաներով, հայ վաճառականներով ու արհեստաւորներով միասին գնաց մեծ Մուշտէհէտի որդու մօտ տեսութեան ամենն էլ լաւ ընդունելութիւն գտան։

Ուէշտից մեզ գրում են «Ծննդեան և Նոր-տարու օրերը մեզանում սովորականից տխուր անցան ոչ երեկոյթ և ոչ մի ներկայացում ունեցանք. այլ դպրոցում մի փոքրիկ մանկական առաւօտ իսկ թէ ինչու տեղի չունեցաւ նախկին տարիների շքեղ երեկոյթը, այդ պիտի վերագրել մի քանի չարահոգի և նենգամիտ մարդոց. որոնք միայն եռանդուն գործիչներին յուսահատեցնել գիտեն և եղածը քանդել իսկ երենք վշենել. Նախկին տարիների ներկայացման ապաբիկները գեռ մինչև այժմս էլ մնումեն և այդ մի անպատկառ պարոնի, որը երկար ժամանակ հաշիւները պահելուց յետոյ երբ շատ ստիպեցին մի քանի հոգի, այդ պարոնը փոխանակ սպառած 50-60 թուման գումարի տուեց միայն մի ահագին ցուցակ ապաբիկների։

Երկար ժամանակ ձիւն չգալուց յետոյ յանկարծ ամսոյս 17-ին այնպիսի սարսափելի ձիւն եկաւ, որի նմանը շատ ժամանակ էր չէր տեսել. Բոլոր մօտ 2 արշին բարձրութեան. բաւականին տներ քանդուեցան։ Այդ փոթորիկների ժամանակ «Ասլան» շոգենաւը Էնզէլիի ծովափն է դուրս ընկել և խրուել ցամաքի մէջ։ Սաստիկ ձիւնի պատճառաւ խճուղու շինութիւնը դադարեցրած է։ Ամսոյս 25-ին Թաւրիզի մեծ կրօնապետի մահուան պատճառով խանութները փակած էին։

—

Աստղ-Արեւելեան ընկերութիւնը թերթից մի մի օրինակ նուիրում է Թէհրանի Ուսումնասիրաց ընկերութեան Հայկական վարժարանին, Հայուհեաց ընկերութեան օրիորդաց վարժարանին Ղազվինայ թաղի Հայկազեան վարժարանին և Օրիորդաց վարժարանին։

Ուէշտից պ. Աստուածատուր Տէր Օհանեանցը մի օրինակ Աստղ-Արեւելեան նուիրում է նոյն տեղի ընթերցարանին նաև 8 օրինակ գնում է խմբագրութեանս տրամադրութեան տակ, որ մենք յատկացնում ենք հետեւեալ տեղերին։

1 օրինակ Վանք գիւղի վարժարանին

1 Լիվասան գիւղի Նորաբաց վարժարանին.

1 օրինակ Ձաւարին գիւղի վարժարանին.

1 օրինակ Համատանի Օրիորդաց վարժարանին.

1 օրինակ Խանագեաւ գիւղի վարժարանին.

1 օրինակ Դահերէզի ընթերցարանին

1 օր. Թէհրանի Հասանապատ թաղի Օրիորդաց վարժարանին.

1 օրինակ Դավրէժի օրիորդաց Արամեան դպրոցին։

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՏԷՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Չէ՞ որ այլանդակ է Եւրոպայի տէրութիւնների արեւելեան խնդրում պահպանած միութիւնը. Լորդ Սոլսբըրիի Mansion House-ում արած խօսակցութիւնը շատ պարզ էր. նա ասաց թէ «ոչինչ չէ կարողացել ինձ այնքան ազդել, որքան հզօր տէրութիւնների միակամ գործելու տրամադրութիւնը, և նոցա ցոյց տուած այն նուրբ զգացմունքով նախազգում են բաժանուած ուժերով գործելուց առաջ եկող սարսափելի վտանգները»։

Իսկապէս աներեւոյթ շատ գոհացուցիչ է այդ տէրութիւնների (դիւրաքէկ) միաբանութիւնը. բայց Լորդ Սալիզբըրիի ասած միաբան գործելը ոչ մի ազդ չի երեւացել դեռ։ Միասին խօսել. այն. միաբան դիմումներ անել. Նորէն այս բայց միասին գործել, հը՞մ, վախենում ենք որ Եւրոպայի բաժանուած ուժերով գործելու սարսափելի վտանգների նուրբ նախազգացումն է, որ նոցա միաբան գործելու տրամադրութիւնը անտարբերութեան և համերաշխութիւնը անկարողութեան է փոխում.

Մրցարև տէրութիւններն իրենց համերաշխ քայլերի մէջ այնքան զգուշանում են որ իրենցից մէկը մի ոտք առաջ չանցնի, այնպէս որ բոլոր ժամանակը զբաղվում են միմեանց հսկելով իսկ այդ միջոցին Արեւելքում կոտորւում են.....

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌԷՅՏԵՐԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

Փարիզ. 3 փետր. (Ն. տ.) Ֆրանսական փոխառութիւն 40000000. ֆրանքի նուազում ցոյց տալիս:

Լոնդոն. 3 փետր. «Թայմզի» համարի թղթակիցն ասում է, թէ Բրիտանիան, խուսափելով զօրքի Զէյլանից (Աբիսինիա երթալու համար) անցնելու արտօնութիւն թողել է Ֆրանսիային:

Գլադստոնը, Փարիզու Եգիպտական ընկերութեան նամակին պատասխանել է, թէ ինքը հաւատում էր, որ անգլիացիների Եգիպտոսը դարձնելու ժամանակ քանի տարի առաջ էր հասել, և թէ յոյս ունէր որ սրիշ կառավարութիւններն էլ պիտի օգնէին այդ խնդիրը կարգադրելու, բայց նա չի կարողացել հասկանալ թէ ինչու այդ յոյսը չիրագործուեց:

Լոնդոն. 6 փետր. Յուղարկաւոր Աթլասթ եւ իւր ընտանեաց Ալաթոնը, Նիասալանդում՝ զինուորեալ արաբների վրայ մի փառաւոր յաղթութիւն տարած, վերջինները բոլորովին ջնջուեցին եւ գլխաւորները էլ ձերբակալուած մահուան պիտի դատապարտուին:

Լոնդոն. 4 փետր. Աֆրիկեան Աֆրիկայից հասած վերջին լուրերը տեղեկացնում են, թէ Փրեմիեն Թագաւորը եւ Աշանթիի շատ ուրիշ բանդարկուածներ Քէփ Քոսթ Քասլ նաւը մտան Էլմինա երթալու:

Քուինս Լանդից (Աւստրալիա) լուր է հասել, թէ տեղի ջրերը յորդելով 20. մարդիկ խեղդուել եւ երկաթուղու գծից էլ 50 մղոն տարել է:

Հռոմ 4. Փետր. Աբիսինիայից տեղեկացնում են, թէ Մենելիք Թագաւորը բանդարկուած Իտալացի պաշտօնեաներին արձակել է:

ԱՍՏՂ-ԱՐԵՒԵԼԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Ուէշտ. Կայծակ. Ստացանք. հաճեցէք ընդունել մեր ջերմ շնորհակալութիւնները:

Ուէշտ. Բ. Ս. Շնորհակալ ենք. դիմեցինք ուր որ պէտք է:

Դավրէժ. Կամսար: Ստացանք. սպասում ենք:

Դավրէժ. Ռուբէն. Ձեր առաջարկութիւնը սիրով ընդունում ենք. շարունակեցէք:

Ուէշտ. Գ. Ս. Սիրով ընդունում ենք եւ շնորհակալ ենք, շարունակեցէք միեւնոյն ձեւով:

Համադան. Ե. Ա. Վ. Ստացանք. ուրախութեամբ ընդունում ենք ձեր առաջարկութիւնը:

Թէհրան. Թ. Ն: Անտօնով: Գեղեցիկ է ձեր յօդուածը, բայց ինչպէս երևում թով զգալ էինք կովկասցի ուսուցիչն աւելի լաւ է կենդանիների վրայ խօսել քան թէ մեռեալների: Պարսկական զրականութիւնից ընտիր նիւթեր կարող էք տալ մեզ, աւելի խնդրում ենք որ հաճիք մեզ աշխատակցել այդ ճիւղում եւ «Աստղ-Արեւելեանի» էջերը բաց են ձեզ համար:

Նիշապուր. պ. Պետրոս Տանեայարեանց. Ստացանք. շնորհակալ ենք:

Սուլթանապատ. Մ. Տահապազեանց. ղրկեցինք ձեր թերթերը եւ շնորհակալութեամբ կընդունենք ձեր թղթակցութիւնները:

ԴՐԱՄԻ ԱՐԺԷՔ

Անգղ. լիրա.	
Հին ռուսաց ոսկի	42 ղ. 25
Նոր ,, ,,	40 ղ. 75
Հոլանդական ,,	
Պարսից թումանի ոսկի	19 ղ. 10
,, 5 ղռանանոց ,,	9 ղ. 90
,, 2 կէս ,, ,,	
Տաճկաց ոսկի	48 ղ. 60
Ռուսաց բուբլի	5 ղ. 45

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԵՐԻ ԱՐԺԷՔՆԵՐ

Լոնդոնի վրայ 3 ամսով թուականից, 1 լիրա 51 ղ. 50 սանթ.

Տաճկական լիրա Պոլսոյ վրայ ի տես 45 ղ. 50 սանթ.

Ռուսական բուբլին Ռուսիոյ վրայ 187 կոպէկն 10 ղռան. կամ 5 ղ. 35 սանթիմ 1. բուբլի.

ՀՐԱՏԱՐԱԿԻՉ՝
Աստղ-Արեւելեան Ընկերութիւն
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ
Մակար Պ. Մակարեանց

Տպ. Հայ տպարան Թէհրան.